

Круглий стіл „Молодь та європейські цінності“

Катерина Меркотан,
кандидат політичних наук,
головний консультант
Українського центру політичного менеджменту

28 квітня 2009 року Український центр політичного менеджменту спільно з Регіональним представництвом Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні та Білорусі провели „круглий стіл” „Молодь та європейські цінності”. У його роботі взяли участь політологи, соціологи, психологи, лідери громадських організацій та молодіжних осередків політичних партій.

Президент Українського центру політичного менеджменту Ю. Шайгородський та науковий співробітник Регіонального представництва Фонду імені Фрідріха Еберта в Україні Т. Михальнюк, відкриваючи роботу „круглого столу”, окреслили коло проблем, винесених на обговорення, і запросили учасників зібрання до дискусії.

На зібранні обговорювалися питання:

- які цінності сповідує сучасна молодь;
- українські цінності = європейські цінності;
- як суспільні процеси впливають на формування світогляду та життєвих стратегій молоді;
- молодь і політична культура;
- налагодження ціннісного діалогу через розвиток молодіжних проектів.

Кандидат соціологічних наук, завідувачий відділом моніторингових досліджень соціально-економічних трансформацій Інституту економіки та прогнозування НАН України О. Балакірева ознайомила учасників „круглого столу” з результатами міжнародного порівняльного соціологічного опитування „Дослідження європейських цінностей”, проведеного наприкінці 2008 року. Доповідач зазначила, що суспільні трансформації суттєво впливають на ціннісні орієнтації молоді. Сучасна молодь віддає перевагу сімейним цінностям (84,5 % опитаних віком від 18 до 24 років, 91,2 % - від 25 до 34 років). Політика ж є важливою лише для 5

Катерина Меркотан

% і 7,5 % опитаних відповідних вікових категорій при помітному зростанні протестних настроїв і правового нігілізму молоді.

На думку В. Костицького, доктора юридичних наук, голови Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі, актуальність проблеми цінностей пов'язана, насамперед, з певним занепадом духовної культури українства (дефіцит української книги, витіснення її продукцією масової культури, яку заповзято поширюють телебачення і засоби Інтернет-мережі тощо). Ще одним викликом сучасній системі цінностей стає деградація мови як засобу спілкування, як носія національної культури (приклад — видання словника ненормативної лексики). В цілому вибір цінностей сучасної молоді міститься в площині між постсоціалістичною і європейською системами цінностей.

Науковці-психологи, які брали участь у засіданні „круглого столу“, відзначали суттєві небезпеки психо-соціального простору України. Йдеться про певний ціннісний конфлікт поколінь. О. Ліщинська, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології АПН України, вказала на необхідність гармонізації організаційних та самоорганізаційних чинників у процесі розбудови ціннісної системи сучасного українського суспільства. Л. Кияшко, кандидат психологічних наук, завідувача лабораторією психології політичної участі Інституту соціальної та політичної психології АПН України, схильна вважати, що найактуальнішими проблемами молоді є на сьогодні її незахищеність, ігнорування прав і свобод людини.

Інші доповідачі (М. Розумний, доктор політичних наук, радник Національного інституту проблем міжнародної безпеки; В. Шабунін, депутат Рівненської міської ради, голова Всеукраїнської молодіжної громадської організації „Фундація регіональних ініціатив“, О. Піддубчак, президент громадської організації „Еліта держави“, П. Вікнянський, голова Народно-демократичної ліги молоді) торкалися проблем формування цінностей сучасної молоді в кризовому суспільстві, політичних цінностей доби незалежності України, ефективності діяльності молодіжних громадських організацій, їх співпраці та проблем розвитку молодіжного руху.

У процесі обговорення зазначеної проблематики висловлювалися думки стосовно труднощів соціалізації молоді за сучасних умов, необхідності відновлення інститутів політичної освіти, органів молодіжного самоврядування тощо. Пропонувалися шляхи вдосконалення роботи молодіжних громадських організацій та рухів, створення умов для формування класу політичної еліти, у тому числі й можливості поповнення її за рахунок молодіжних лідерів.